

Colin Bertram: *Arctic and Antarctic. A prospect of the Polar Regions.* 16 × 24 cm. 123 s. W. Heffer & Sons LTD., Cambridge.

Bertrams nye bog er en revideret og i visse henseender udvidet udgave af hans bog fra 1939, der dog dengang havde som undertitel »the technique of polar travel« og altså særlig behandler, hvorledes man skal rejse og leve i arktiske områder. Siden 2. verdenskrig er transportmulighederne i Arktis takket være fremkomsten af snowcats, weasels, sne-traktorer, flyvemaskiner med ski og helikoptere så fuldstændig forandret, at hundeslæder og trækslæder i dag kun vil blive brugt under særlig vanskelige terrainforhold eller af små-expeditioner, som ikke økonomisk magter at anskaffe sig den moderne udrustning. Bogen bærer i mange henseender præg af den specielle britiske expeditions-tradition, der jo bygger på de få, der ønsker at gå til fjerne områder »simply for the excitement and experience«. Det er en tradition, som har fostret nogle af vore bedste arktiske opdagelsesrejsende, men som næppe lader sig opretholde under de nuværende forhold, hvor omkostningerne simpelthen er så store, at kun løsningen af vigtige videnskabelige eller strategiske opgaver gør dem berettiget. Bertram er selv klar over det, og hans bog er en hyldest til de folk, der har gjort forarbejdet for de moderne undersøgelser.

B. Fristrup.

G. C. L. Bertram: *Antarctica today and tomorrow.* 14 × 22 cm. 28 s. Cambridge University Press.

En lille afhandling på kun 28 sider med et referat af en række forelæsninger, som den tidligere direktør for Scott Polar Research Institute har holdt ved Otago University på New Zealand. Som naturligt, har forfatteren særlig heftet sig ved de britiske områder og gennemgår deres historie og deres nuværende betydning. I en tid, hvor man mere og mere taler om en internationalisering af Antarktis, gør Bertram mulighederne op for de forskellige former, hvorunder man kan tænke sig det politiske styre i Antarktis i fremtiden og foreslår her, at man gennemfører et så snævert samarbejde som muligt mellem Commonwealth's forskellige områder i Antarktis, og at dette samarbejde efterhånden også udvides til et snævrere samarbejde med Frankrig, Norge osv.

B. Fristrup.

The Earth, its Crust and its Atmosphere. 16 × 24 cm. 264 s. 136 fig. E. J. Brill, Leiden 1957. 30 fl.

Dette festskrift til Jacoba B. L. Hol, udsendt i anledning af hendes afgang som professor i Utrecht, indeholder 27 geomorfologiske og 1

klimatologisk afhandling. Af disse får en række særlig interesse derved, at de i klar og fængslende oversigtsform behandler et stort tema, som det er tilfældet med J. A. Steers' skildring af Englands kyster og Lintons af de radiært orienterede glacialerosioner i Cumberland, Skotland og Norge. Andre er værdifulde ved at tage grundbegreber op til kritisk revision i lys af ny viden; dette gælder således J. A. Russells arbejde over den postglaciale havstignings konsekvenser for såvel kystformer som det normale erosionsrelief, betragtninger, der konkluderer i en afvisning af begreberne hævnings- og sænkningkyster som inddelingsgrundlag og en interessant nyorientering m. h. t. dannelse af mæandre og »gamle« floddale. Guilcher giver nyorientering vedrørende kalkens opløsningsformer i brændingszoner og påviser en klimatisk betinget udbredelse af de to hovedtyper med zonegrænse i Portugal, og Tricart tager begrebet klimatisk geomorfologi i almindelighed op til ny behandling og kompilerer et verdenskort med udbredelsesmønstret.

Endelig bringes af nogle bidragsydere helt nyt stof frem, som det er tilfældet i Verstappens arbejde over sammenspillet mellem hævede koralrev, brudstrukturer og karstfænomener på Ny Guinea, en undersøgelse, der er baseret på tolkning af luftfotografier. Smukkere hyldest til en universitetslærer, der forlader sit kateder end denne righoldige samling af elevs og fagkollegers arbejder kan næppe tænkes.

Axel Schou.

Notícia Geomorfológica. Dep. de Geografia, Universidade de Campinas. São Paulo, Brasil 1958. 16 × 23 cm. 43 s. 1. årg. nr. 1.

Det er karakteristisk for den stærke grøde i brasiliansk geografisk forskning, at tidsskriftrækkerne stadig øges. Siden 1935 er der med den her omtalte ny publikation startet ialt 10. Det helt unge universitet i Campinas lærte anm. under et besøg i 1956 at kende som et ihærdigt arbejdende moderne udstyret lærdomscentrum med São Paulo-professoren, Aziz Nacib Ab'Saber, som en begejstret bandeirant el. bannerfører for undervisningen i Brasiliens geografi. Dette ny tidsskrift indeholder 9 afhandlinger over brasilianske temaer. Af almindelig interesse er bl. a. de igangværende undersøgelser over fossile soil-niveauer i de mægtige forvittringslag, der dækker Det brasilianske Skjolds gnejser og granitter med en lateritisk skorpe, hvis materiale ved tropisk jordflydning omlejres i skredterrasser (sml. anm.'s artikel foran). Der er her i de ekstraglaciale egne som påvist i Ab'Sabers artikel ny muligheder for at studere de kvartære klima-